

Kommunstyrelsens planeringsutskott

Tid: Tisdagen den 25 oktober 2022 kl. 09:00-09:45

Plats: Kommunstyrelsens sammanträdesrum

Beslutande: Lena Karlsson Engman (S), tjänstgörande ersättare för Janet Ågren (S)
Anders Ågren (M), vice ordförande
Hans Lindberg (S)
Mikael Berglund (S)
Mattias Larsson (C)
Bore Sköld (V) tjänstgörande ersättare för Ellen Ström (V)

Övriga deltagare: Se sidan två

Utses att justera: Hans Lindberg (S)

Sekreterare: Digital signatur..... §§ 104-108
Anna Holmstedt

Ordförande: Digital signatur.....
Anders Ågren

Justerare: Digital signatur.....
Hans Lindberg

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Kommunstyrelsens planeringsutskott

Sammanträdesdatum: 2022-10-25

Anslaget har satts upp: 2022-11-01

Anslaget tas ner: 2022-11-23

Förvaringsplats: Kommunledningsstaben

Underskrift: Digital signatur.....
Therese Stellén

Övriga deltagare

Tjänstepersoner

Margaretha Alfredsson, stadsdirektör

Anna Flatholm, stadsarkitekt

Clara Ganslandt, planchef

Karin Isaksson, chef teknik- och fastighetsförvaltningen

Daniel Levisson, övergripande planering

Daniel Lindström, övergripande planering

Anna Löfqvist, mark och exploatering

Mattias Mitz, presskommunikatör

Helen Nilsson, mark och exploateringschef

Marlene Olsson, miljö- och hälsoskydd § 107

Elin Lundbäck, mark och exploatering

Anna Holmstedt, nämndsekreterare

§ 104

Diariernr:

Val av justerare

Beslut

Planeringsutskottet beslutar

att till justerare av dagens protokoll utse Hans Lindberg (S)

§ 105

Diarienum: KS-2022/00787

Remiss: Programredovisning och nya förslag åtgärdsprogram (ÅGP) vitryggig hackspett

Beslut

Planeringsutskottet beslutar

att yttra sig enligt yttrande i tjänsteskrivelsen

att förklara paragrafen omedelbart justerad

Yttrande

Umeå kommun stödjer arbetet med vitryggig hackspett enligt åtgärdsprogrammet men har synpunkter kring hur arbetet under 2017–2021 har bedrivits och har en del förbättringsförslag hur arbetet kan utformas.

Umeå kommun vill berömma alla inblandade parter för det arbete som gjorts och som pågår. Särskilt vill vi berömma de åtgärder som gjort i norra Sverige av kommunerna men även av länsstyrelserna. Ideell naturvårdsinsats är oersättlig och utgör en viktig grund för arbetet.

Umeå kommuns arbete kring sitt lokala åtgärdsprogram med vitryggig hackspett nämns ett flertal gånger i förslaget, vilket vi anser är positivt. Umeå kommun har bedrivit ett arbete med vitryggig hackspett sedan 2017 genom åtgärdsprogrammet som fokuserar på att gynna samverkan och kunskapsspridning med andra markägare. Arbetet har så här långt inte genererat några större praktiska åtgärder, i huvudsak på grund utav att Skogsstyrelsens handläggningstid avseende ansökan om bidrag till åtgärder (NOKÅS) varit mycket lång.

Hitta samverkansmetoder och förankra arbetssätten

Arbetet med att göra gemensamma projekt och sprida åtgärderna på flera aktörer kan vara en framgångsfaktor för vitryggig hackspett. Samverkan

mellan länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, kommun och markägare är viktig. Ideell naturvård är viktig men egentligen borde myndigheterna ta ett större ansvar för bevarandet av arten.

Umeå kommun instämmer i SLU:s analys av regionerna att en noggrannare analys behövs för att kartlägga vilka förutsättningar som finns för åtgärder.

Det är viktigt att kommunen vet vad som förväntas och planeras.

Samverkan med kommunen och stämma av enligt översiktsplanen och andra planer är en viktig förutsättning. Det behövs ett förtydligande kring vilka prioriteringar som kommer göras så att vi lättare kan förhålla oss.

Attityder mot vitryggig hackspett

Umeå kommun anser att det är viktigt att fokusera på vitryggig hackspett som paraplyart dvs att arbetet gynnar flera arter. Det är viktigt att arbeta med attityder mot arten, såväl inom myndigheterna såväl mot markägare. Umeå kommun anser att gemensamma projekt inom ett avgränsat område är nyckeln till ett framgångsrikt arbete. Kommunikering av synergier är viktigt tex gynnande av friluftsliv, motverkande av erosion och andra ekosystemtjänster som konkretiserar andra effekter av vitryggsarbetet.

Callunas lövskogsanalys

Vi efterlyser en bättre lövskogsanalys i det kommande arbetet där även klass 2 och 3 skogar ingår (enligt handledning Klassning av vitryggskog. Handledning i klassificering och skötsel av skogsmiljöer lämpliga för vitryggig hackspett. Naturskyddsföreningen. 2020)

Umeå kommun anser att Callunas lövskoganalys borde ha genomförts för även yngre restaureringsskog för att lättare förutse vad som planeras och vad som förväntas. De skulle även ha varit ett bra planeringsverktyg att ligga steget före och utveckla yngre lövskogar tidigt.

Norra Sverige och speciellt Västerbotten utgör det enda området i Sverige där vi har ett inflöde av vitryggig hackspett. Det är synd att lövskoganalysen har använts för att göra avgränsningar av regionerna och prioriteringar av arbetet, speciellt när SLU:s drar slutsatsen, med lövskogsanalysen som underlag, att det finns begränsade försättningar för vitryggig hackspett i norra Sverige. En analys på både ungt löv och äldre löv varit en viktig motivationsfaktor för det kommande arbetet. Det kan inte förbises att fler vitryggiga hackspettar etablerar sig i Västerbottens län, det måste finnas en

bättre och tydligare plan för vad som planeras och hur arbetet generellt ska prioriteras i förhållande till övriga Sverige.

Mera samverkan och prioritera arbetet på landskapsnivå

Förslaget föreslår att det bildas samverkansgrupper i respektive län och att fler aktörer bjuds in till samverkansgrupperna. Samverkansgrupper med olika aktörer är ett etablerat arbetssätt i Västerbottens län sedan 2017, och har framgångsrikt gynnat kunskapsnivå och åtgärdsarbetet i länet.

Problemet är att åtgärderna i norra Sverige blir väldigt sprida över ett stort landskap. Arbetet bör vara i linje med SLU:s slutsats att fokustrakter skall ingå i en större planeringsenhet där flera fokustrakter utformar ett funktionellt nätverk. Åtgärdsprogrammet behöver lyfta fram detta tydligare och förankra arbetssätten hur detta ska uppnås. Utpekandet av optimalområden kan gärna utveckla detta resonemang hur funktionella nätverk ska uppnås inom regionen. Problemet med funktionella nätverk i dagsläget är inte bara brist på optimala områden men också brist på resurser mellan olika aktörer.

Umeå kommuns arbetar med ett samverkansprojekt sedan 2017 med andra markägare och omfattar skötsel av 130 ha sammanhängande skog inom värdetrakten i Umeå kommun. Med erfarenheter från projektet kan det konstateras att funktionella nätverk är väldigt krångligt att uppnå delvis på grund utav obalans i finansieringsmöjligheter mellan olika aktörer. Projektet har tyvärr bromsats rejält av en krånglig NOKÅS ansökan eftersom projektet är för stort för myndigheterna att hantera. Vidare finns inte tillräcklig kunskap bland myndigheterna kring vitryggs skötsel och begränsningar i skogsvårdslagen varit bromsande faktorer. Arbetssätten och finanseringsverktygen måste förankras och anpassas så att förutsättningarna för att bilda funktionella nätverk inom regionerna förbättras. Tex kan bidragen anpassas för stora projekt för åtgärder i lövskog och som gynnar samverkan. Det ska vara lätt att arbeta med vitryggig hackspett och det är viktigt att undanröja hinder som bromsar detta.

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen i Uppsala län har skickat ut en programredovisning och förslag till vissa förändringar för arbetet med vitryggig hackspett. Det bifogas även en utvärdering av åtgärdsprogrammet för vitryggig hackspett 2017–2021 av Grzegorz Mikusiński, Sveriges lantbruksuniversitet SLU på uppdrag från Länsstyrelsen Uppsala Län.

Programredovisningen sammanställer vad som gjorts samt vilka erfarenheter man kan dra av programperioden 2017–2021. Länsstyrelsen föreslår till ny struktur berör var, hur och vad som ska göras i den kommande femårs-perioden.

Vitryggig hackspett är en paraplyart för biologisk mångfald men är akut hotad i Sverige. Arten är beroende av lövrika skogar med stor mängd död lövved, där den födosöker på framför allt större insektslarver. Där vitryggig hackspett förekommer är rika på andra arter och hyser en stor andel sällsynta och rödlistade arter varför vitryggig hackspett är en bra indikator för biologisk mångfald. Genom att inrikta bevarandearbetet på den mest krävande arten för en viss livsmiljö skyddas också många andra arter. Arten har minskat sedan 1900-talet då den var en vanlig häckfågel i större delen av landet. Den gynnades av skogsbränder och årstidsrelaterade översvämningar som skapade mycket död lövved och föryngring av löv över stora områden en process som nästan helt saknas i landskapet idag. Under 2000 talet har det mest förekommit häckningar i bältet Dalsland-Värmland, Dalälven-Gästrikland. Under 2015-2019 har det skett ett stort inflöde från öster där vitryggig hackspett är vanligare, och det har skett häckningar i Västerbottens län.

Under programtiden har 10 län arbetet med åtgärder framför allt inom utpekade fokustrakter men även inom utpekade värdetrakter trots att de haft mindre resurstilldelning än fokustrakterna. Fokustrakterna har varit utplacerade i Dalsland-Värmland, Dalälven Gästrikland där det bedrivits intensivt arbete med åtgärder för vitryggig hackspett. I Västerbotten har länsstyrelsen utför flera restaureringsåtgärder i reservat både i och utanför värdetrakten, även Skellefteå kommun. Länsstyrelsen i Norrbotten och Luleå kommun har också bedrivit ett aktivt arbete med lövskog på flera olika nivåer.

I förslaget föreslås att fokustrakterna slopas och att istället införa geografiska regioner - med syftet att öka samverkan inom och över länsgränser och säkerställa att arbetet på lång sikt skapar fungerande landskap för arten. Inflödet österifrån tas tillvara men samtidigt fortsätter arbetet som tidigare i södra Sverige med något utökade områden. Norrbotten och Västerbotten pekas ut som en geografisk region men arbete fokuseras i optimalområden inom regionen. Umeälvens deltalandskap pekas ut som optimalområde i Umeå kommun. För den övriga marken i regionen kommer arbetet fokusera att öka lövmängden genom våtmarksrestaurering, skogsbränder och släppa upp löv på hyggen anses som viktiga åtgärder. På lokal nivå bedöms stödutfodring,

områdesskydd som viktiga. Inga utplanteringar av vitryggig hackspett föreslås för den norra regionen.

På övergripande nivå föreslås det att det bildas samverkansgrupper i respektive län och att fler aktörer bjuds in till samverkansgrupperna. Samverkansgrupper med olika aktörer är ett etablerat arbetssätt i Västerbottens län sedan 2017, och framgångsrikt gynnat kunskapsnivå och åtgärdsarbetet i länet.

Antalet bekräftade häckningar av vitryggig hackspett har varierat i antal under de senaste 5 åren även om arten har haft viss framgång under programtiden. Under 2021 har 13 etablerade par av vitryggig hackspett och 8 häckningar bekräftats runt om i landet vilket är nära det kortsiktiga målet om minst 10 reproducerande par. För att nå det långsiktiga målet om 200 reproducerade par år 2070, krävs kraftinsatser.

För att i framtiden kunna uppnå gynnsam bevarandestatus för vitryggig hackspett behöver mer lövskog utvecklas och bevaras i landskapet som helhet. Reservat och andra formella skydd bedöms vara viktiga verktyg men är inte tillräckligt för att nå målen. Det behövs mera rådgivning och dialog på landskapsnivå med små och stora markägare för att bygga upp stora sammanhängande områden med lövskog som arten är beroende av.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Programredovisning remiss ÅGP vitrygg 20220908

Bilaga 2: Förändringsförslag vitryggig hackspett_20220908

Bilaga 3: Utvärdering av landskapsansatsen i åtgärdsprogrammet för vitryggig hackspett 2017–2021 Slutversion

Bilaga 4: Missiv_vitrygg_20220908

Beredningsansvariga

Marlene Olsson, Miljö och hälsoskydd

Beslutet ska skickas till

Marlene Olsson för vidare expediering till

[uppsala@lansstyrelsen.se](mailto: uppsala@lansstyrelsen.se) med kopia till ulrika@naturforetaget.se

Ange ärendets diarienummer, 511-4830-22

§ 106

Diarienum: KS-2022/00793

Samarbets- och föravtal gällande detaljplanen Nyskogen 1:1 m.fl., Dåva

Beslut

Planeringsutskottet beslutar

att godkänna samarbetsavtal med Dåva DAC

att godkänna föravtal med Umeå Energi och Umeva

Ärendebeskrivning

Det pågår ett detaljplaneärende för Nyskogen 1:1 m.fl. (BN-2021/00175). Umeå kommun och Dåva DAC är fastighetsägare för olika delar av planområdet.

Umeå kommun och Dåva DAC har kommit överens om att Umeå kommun företräder kommunkoncernen som markägare i detaljplanearbetet. För detta ska ett samarbetsavtal tecknas som reglerar formerna.

Umeå Energi och Umeva har inkommit med önskemål om att få delta i planeringen när kommunen ska utöka Dåva företagspark. Umeå Energi har befintlig verksamhet i området som kommer att påverkas av kommunens detaljplaneläggning för att utöka företagsparken.

Umeå energi har behov om ca 30 ha industrimark för att kunna bedriva och vidareutveckla sin verksamhet gällande värmeförsörjning och återvinning.

Umeva har ett behov om ca 10 ha för att kunna etablera ett område för att ta emot förpackningsmaterial för återvinning. Insamlingsansvaret för hushållens förpackningar övergår från Förpackningsinsamlingen (FTI) till kommunerna från år 2024.

Föravtalen innebär att Umeå Energi och Umeva aktivt deltar i detaljplanearbetet för Nyskogen 1:1 mfl (BN-2021/00175) tillsammans med kommunen.

Beslutsunderlag

Samarbetsavtal mellan Umeå kommun och Dåva DAC

Föravtal mellan Umeå kommun och Umeva

Föravtal mellan Umeå kommun och Umeå energi

Beredningsansvariga

Helen Nilsson, mark och exploatering

Elin Lundbäck, mark och exploatering

Sara Vikman, mark och exploatering

Beslutet ska skickas till

Elin Lundbäck, mark och exploatering

Sara Vikman, mark och exploatering

§ 107

Diarienum: KS-2022/00027

Informationsärenden 2022-10-25

Beslut

Planeringsutskottet beslutar

att godkänna informationerna

Ärendebeskrivning

Byggstatistik, planläge och markanvisningar

Daniel Levisson redovisar förutsättningar för en god bostadsmarknad samt statistik för byggandet. Clara Ganslandt redovisar antalet planer som vunnit laga kraft, antalet överklagade planer samt planer i samråd, granskning och antagandeskede. Anna Löfqvist lämnar information om status i byggprojekt och markanvisningar. I nuläget slutförs påbörjade byggprojekt, men byggstarten för nya projekt skjuts på framtiden. Det innebär bl a att flera markanvisningar på kommunal mark kommer att behöva förlängas.

Förfrågan om markanvisning Sävar

Elin Lundbäck lämnar information i ärendet. NNJ Fastigheter planerar att bygga bostäder i området vid järnvägsterminalen och ansöker om markanvisning på kommunal mark.

§ 108

Diarienum: KS-2022/00028

Anmälningssärenden 2022-10-25**Beslut****Planeringsutskottet beslutar****att godkänna redovisningen av anmälningssärenden****Remisser**

Miljödepartementet - Naturvårdsverkets redovisning, Ansvar för kommunalt avfall för vissa enskilda avfallsströmmar. Miljö – och hälsoskyddsnämnden och VAKIN för yttrande till Kommunstyrelsen som skickar kommunens yttrande till Miljödepartementet. Sista dag för Umeå kommun att besvara remissen är 30 december 2022. MHN: 2022-11-17 KSNAU 2022-12-13

Naturvårdsverket - Underrättelse från Finland enl. Esbokonventionen art 3, OWF projektet "Laine" Övergripande planering Hanna Jonsson för handläggning till Kommunstyrelsen. KSHU 2022-11-01, KS 2022-11-15

Miljödepartementet - Trafikanalys Rapport 2022:14 – Förslag som leder till transportsektorns klimatomställning. Övergripande planering Emma Renström för handläggning till Kommunstyrelsen som skickar kommunens yttrande till Miljödepartementet. Sista dag för Umeå kommun att besvara remissen är 15 december 2022. KSNAU 2022-11-22 KS: 2022-11-29